

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Paweł Kołodziejski

Protokolant Kamila Zacharz

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Marka Gołębiowskiego
w sprawie **K. K.**

skazanej z art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 21 maja 2026 r.,
kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Dziecka - na niekorzyść,
od wyroku Sądu Rejonowego w Wałczu
z dnia 29 stycznia 2025 r., sygn. akt II K 357/24,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej braku orzeczenia o
obligatoryjnym środku karnym, o którym mowa w art. 41 § 1a k.k.
i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Wałczu
do ponownego rozpoznania, zaś w pozostałej części oddala
kasację jako oczywiście bezzasadną.**

[J.J.]

Małgorzata Bednarek Anna Dziergawka Paweł Kołodziejski

UZASADNIENIE

K. K. została oskarżona o to, że w okresie od kwietnia 2024 r. do 9 maja 2024 r. w W., na ul. [...] znęcała się fizycznie i psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na wiek tj. małoletnią córką Z. K. poprzez uderzenie jej w twarz, rzucanie nią oraz szarpanie, powodując u pokrzywdzonej obrażenia ciała w postaci otarć naskórka w okolicy łędźwiowo- krzyżowej średnicy 1 cm, obrzęków i sińców w okolicy czołowej lewej, w okolicy oczodołu lewego i policzka lewego, obustronnych krwawych wylewów podspojówkowych, pourazowego krwawienia podpajęczynówkowego, otarcia naskórka na ręce prawej i na policzku lewym oraz pojedynczego sińca na klatce piersiowej w okolicy lewej pachy, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządu ciała na okres trwający dłużej niż 7 dni, tj. o czyn z art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Wałczu wyrokiem z dnia 29 stycznia 2025 r., sygn. akt II K 357/24, oskarżoną K. K. uznał za winną popełnienia zarzucanego jej czynu, tj. przestępstwa z art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył jej karę roku pozbawienia wolności (pkt I). Ponadto sąd orzekł o zaliczeniu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kar (pkt II) oraz o kosztach sądowych (pkt III i IV).

Żadna ze stron nie wniosła środka zaskarżenia, tym samym wyrok uprawomocnił się w dniu 6 lutego 2025 roku.

Kasację od powyższego wyroku na niekorzyść skazanej wniosł Rzecznik Praw Dziecka, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. rażące naruszenie prawa karnego materialnego, a konkretniej - art. 207 § 2 k.k., poprzez jego niezastosowanie, pomimo ustalenia w toku postępowania karnego, że oskarżona uderzała w twarz, szarpała oraz rzucała małoletnią córką, powodując u niej obrażenia ciała, co w przypadku dziecka w wieku 3,5 miesiąca uznać należy za zachowanie szczególnie okrutne;

2. rażące naruszenie prawa karnego materialnego, a konkretniej - art. 41 § 1a k.k., poprzez niezastosowanie wskazanych w rzeczonej regulacji środków karnych, pomimo obligatoryjności ich zastosowania w przypadku skazania sprawcy

na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu na szkodę małoletniego, co miało miejsce w niniejszej sprawie;

3. rażące naruszenie prawa karnego materialnego, a konkretniej - art. 53 § 1 k.k., poprzez nieuwzględnienie w procesie wymiaru oskarżonej kary celów zapobiegawczych, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, oraz celów związanych ze społecznym jej (kary) oddziaływaniem, pomimo obowiązku w tym zakresie przewidzianego w rzeczonej regulacji.

Wzmiankowane rażące naruszenia prawa miały przy tym oczywisty i istotny wpływ na treść orzeczenia, jako że skutkowały nieprawidłową kwalifikacją prawną zachowania się oskarżonej, a nadto - brakiem orzeczenia wobec oskarżonej przewidzianych przez ustawodawcę środków karnych i orzeczeniem wobec oskarżonej kary jednoznacznie nieadekwatnej (w tym kary niewspółmiernej do wagi popełnionego przez oskarżoną przestępstwa).

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Wałczu do ponownego rozpoznania.

Kurator małoletniej poparł wniesioną kasację oraz wniósł o uchylenie wyroku w całości, ewentualnie w części dotyczącej braku orzeczenia środka karnego z art. 41 § 1a k.k.

Na rozprawie kasacyjnej reprezentant Rzecznika Praw Dziecka podtrzymał kasację w całości. Prokurator poparł kasację jedynie w części dotyczącej braku orzeczenia środka karnego. Obrońca skazanej poparł kasację w zakresie braku orzeczenia obligatoryjnego środka karnego (punkt 2 kasacji), natomiast w pozostałej części wniósł o oddalenie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Tytułem wstępu należy zaznaczyć, że z uwagi na oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej w zakresie zarzutów z punktów 1 i 3, pisemne uzasadnienie zostanie sporządzone jedynie w części dotyczącej punktu 2 kasacji. Kasacja Rzecznika Praw Dziecka w zakresie braku orzeczenia o obligatoryjnym środku karnym, o którym mowa w art. 41 § 1a k.k., jest oczywiście zasadna.

Należy w pełni podzielić zarzut zawarty w kasacji Rzecznika Praw Dziecka o rażącym naruszeniu przez Sąd Rejonowy w Wałczu przepisu prawa karnego materialnego w postaci art. 41 § 1a k.k. Przesłanką do obligatoryjnego orzeczenia

zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi jest skazanie na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu na szkodę małoletniego.

W przedmiotowej sprawie K. K. została skazana za czyn z art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę roku pozbawienia wolności. Za tego rodzaju przestępstwo, skierowane przeciwko zdrowiu i popełnione na szkodę małoletniej córki, za które orzeczono wobec skazanej karę roku pozbawienia wolności, został przewidziany w art. 41 § 1a pkt 1 k.k. obligatoryjny środek karny w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio. Przepis ten o wskazanej treści wszedł w życie od dnia 1 października 2023 roku (Dz.U.2022.2600), a zatem obowiązywał zarówno w dacie popełnienia zarzucanego skazanej czynu, jak i w dacie wydania zaskarżonego wyroku. Powyższe zatem obligowało sąd meriti do orzeczenia wobec skazanej K. K. zakazu określonego przepisem art. 41 § 1a pkt 1 k.k.

Z uwagi na skazanie K. K. za czyn z art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., możliwość orzeczenia środka karnego na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów przewiduje art. 11 § 3 k.k., który stanowi, że w wypadku określonym w § 2 sąd wymierza karę na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu innych środków przewidzianych w ustawie na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów. Wobec powyższego, skazanie za czyn przeciwko zdrowiu z art. 157 § 1 k.k. obligowało sąd do orzeczenia środka karnego określonego w art. 41 § 1a pkt 1 k.k.

Jednocześnie zauważyć należy, co wynika także ze stanowiska doktryny, że „przestępstwa umyślne przeciwko życiu lub zdrowiu obejmują zarówno umyślne przestępstwa, które znajdują się w rozdziale XIX Kodeksu karnego, jak i umyślne przestępstwa, do których ubocznego przedmiotu zamachu należy życie lub zdrowie, np. czyn z art. 280 § 1 k.k. (zob. M. Kulik, w: M. Budyn-Kulik, P. Kozłowska-Kalisz,

M. Kulik, M. Mozgawa (red.), Kodeks karny. Komentarz, art. 41, teza 8; P. Zakrzewski, w: A. Błachnio, J. Kosonoga-Zygmunt, J. Majewski (red.), P. Zakrzewski, Kodeks karny. Komentarz, art. 41, teza 14, cyt. za M. Filipczak, w: Kodeks karny. Komentarz, red. J. Kulesza, Warszawa 2025, art. 41, teza 29; podobnie Mierzwińska-Lorencka, w: Środki karne, przepadek i środki kompensacyjne w znowelizowanym kodeksie karnym, red. Daniluk, s. 86, cyt. za M. Kulik, w: Kodeks karny. Komentarz aktualizowany, red. M. Mozgawa, LEX/el. 2026, teza 8).

Dopuszczalność zaskarżenia, a w konsekwencji uchylenia wyroku w części, w jakiej nie zawiera ono rozstrzygnięcia w przedmiocie obligatoryjnych środków karnych, wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. uchwała SN z dnia 28 października 2015 r., I KZP 21/14), zaś od dnia 16 kwietnia 2016 r. wprost z treści art. 425 § 2 zdanie 2 k.p.k.

Zaistniałe w rozpatrywanej sprawie uchybienie, miało niewątpliwie istotny wpływ na treść wyroku, który został wydany z rażącą obrazą wskazanego w kasacji przepisu. Oskarżona tym samym nie poniosła wszystkich prawnych konsekwencji swojego zachowania. Przy czym orzeczenie środka karnego na podstawie art. 41 § 1a zdanie drugie k.k. jest niezależne od tego, czy sprawca przestępstwa uprzednio zajmował tego rodzaju stanowisko lub wykonywał zawód tego rodzaju, a popełniony czyn pozostawał w związku z funkcjonalnym zakresem prowadzonej przez niego działalności (zob. wyrok SN z dnia 23 lipca 2024 r., III KK 87/24).

W konsekwencji, Sąd Najwyższy, uwzględniając częściowo kasację Rzecznika Praw Dziecka wniesioną na niekorzyść skazanej, z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k., uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej braku orzeczenia o obligatoryjnym środku karnym, o którym mowa w art. 41 § 1a k.k. i przekazał sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Wałczu do ponownego rozpoznania, który to sąd winien mieć na uwadze zawarte powyżej zapatrywania prawne (art. 442 § 3 k.p.k.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[r.g.]

Małgorzata Bednarek Anna Dziergawka Paweł Kołodziejski